

PRVA FAZA Zahuktala sa najveća infrastrukturna investicija u Rovinju

Trg Maršala Tita do ljeta će zablistati pokriven kanfanarskim kamenom

Str. ► 14. i 15.

REKONSTRUKCIJA TRGA Zahuktala se najveća infrastrukturna investicija u Rovinju čija bi p

»Dnevni boravak« Rovinježa d zablistati pokriven kanfanars

Simulacija budućeg pogleda na trg sa rive

Novi izgled Trga Maršala Tita bit će kompatibilan zgradama na njegovim rubovima koje pokazuju svu ljepotu mletačkog i austrijskog urbanizma i arhitekture, a na manjem Trgu na mostu, koji se nalazi na mjestu gdje se preko pokretnog mosta ulazilo u utvrđeni grad na otoku, nastojat će se sačuvati što veći dio starog kamenog popločenja

Napisao i snimio
Aldo POKRAJAC

Početak listopada prošle godine počeli su kompleksni radovi obnove središnjeg Trga Maršala Tita, dnevnog boravka Rovinježa i njihovih gostiju, nastalog na dijelu nasipane obale između nekadašnjeg otoka i kopna na koje se, poput napuknulog nara, jednog od simbola grada, široj srednjovjekovni Rovinj. Na trgu koji zrcali povijest grada sv. Eufemije, umjesto pohabanog asfalta, položenog sredinom 90-ih prošlog stoljeća kada je izgrađen kanalizacijski kolektor, građani

Rovinja i njihovi brojni posjetitelji dobit će kameno popločenje dostojno venecijanskog i austrijskog štihla koji u oblikovali Rovinj.

Popločenje je, međutim, završna faza složenog projekta koji uključuje obnovu kanalizacijskih, vodovodnih, elektroenergetskih, telekomunikacijskih, plinskih i inih instalacija. Zbog toga važan je ovo korak ka realizaciji projekta na čijoj se pripremi radilo punih osam godina. Riječ je, naime, o zahtjevnom i vrlo osjetljivom zahvatu koji zadiru u starogradsku cjelinu, poveznici povijesne jezgre s drugim dijelom užeg centra grada nastalog proširenjem

Rovinja s otoka na kopno.

Da se ne bi prekinuo pulsirajući život staroga grada rekonstrukcija središnjeg i kontaktnih trgova te same rive odvijati će se u nekoliko faza.

Prva faza

Površina cjelokupnog zahvata iznosi čak 13.530 četvornih metara, više od dva nogometna igrališta. S obzirom na to da se u čitavom potezu nalazi i velik broj trgovina, ugostiteljskih objekata i restorana radovi se organiziraju na način da se maksimalno zaštite i te djelatnosti. Prva faza projekta, koja je u tijeku, obuhvaća potez od Trga na Mostu do Malog mola. Predviđa se sanacija,

rekonstrukcija, djelomična ili potpuna zamjena postojeće završne pješačke površine uz djelomičnu dogradnju postojećih kamenom popločanih pločnika i rubnjaka prema zatečenom povijesnom uzorku. Potom zamjena postojećih asfaltnih, betonskih i kamenom popločanih površina novim kamenim popločenjem.

Na javnom natječaju za izvođenje radova izabrana je zajednice ponuditelja okupljenih oko koparskog društva Adriaing. Uz glavnog investitora, Grad Rovinj, ugovore o građenju potpisali su i predstavnici tvrtki koje će izvesti radove na infrastrukturi - Plinare, Hrvatskog telekoma,

Istarskog vodovoda i Odvodnje Rovinj. Time je Grad Rovinj započeo s realizacijom prve faze projekta uređenja svog središnjeg i okolnih trgova. Investicija je vrijedna iznosi tri milijuna eura, a radovi u tom dijelu trebali bi biti okončani do konca lipnja ove godine. Novim će se popločenjem i predviđenim popratnim sadržajima urbane, socijalne i društvene potrebe građana i turista uskladiti s povijesnom urbanističko-arhitektonskom strukturom trga i krajolikom te omogućiti funkcionalan, kvalitetan i sadržajno kreativan boravak građana i gostiju na otvorenom javnom gradskom prostoru.

Idejno rješenje za rekonstrukciju trga proizašlo je iz javnog urbanističko-arhitektonskog natječaja iz 2016. godine. Prvonagrađeni je rad akademika Nenada Fabijanića s projektnom suradnjom Ivane Krmpotić, Željka i Davora Pavlovića.

- Javio sam se na natječaj sa svojom ekipom jer nam je izazov bio osmišljavanje središnjeg trga turističkog bisera Rovinja. Posebno stoga što grad ima prekrasnu panoramu, mletačko-austrijsku urbanističku i graditeljsku tradiciju, koja se posebno ogleda na objektima oko trga. Rovinj je po tome za mene dragulj jadranske obale, Dubrovnik u

Pogled na trg s rive krajem 2023. godine kada su se radovi zahuktali

„Zbog neophodnih prometnih komunikacija živoga grada, ugostiteljske i turističke ponude, valjalo je postići neke kompromise, na što smo, budući da je to odstupalo od našeg projekta otvorenog trga, nevoljko pristali. Najveći je problem što radove treba izvesti u kratkim rokovima, između dvije sezone, na prostoru nekadašnjeg nasipanog prostora koji iskopan plavi za svake plime

Nenad Fabijanić,
projektant

Zahuktali se radovi na rovinjskoj rivi

ALDO POKRAJAC

rva faza trebala biti gotova do kraja lipnja

Do ljeta će iskopanim kamenom

“Pripreme su trajale punih osam godina jer je trebalo uskladiti radove popločenja s investicijama svih uključenih javnih poduzeća kako bi se istovremeno obnovila infrastrukturna mreža u tom djelu zahvata. Nakon obnove gradskog sata, Balbijeve luka i fontane, vjerujem da će novo kameno popločenje doprinijeti još ljepšoj slici našeg grada

Marko Paliaga,
gradonačelnik Rovinja

malome. Sam parter s dotrajanim asfaltom nije bio na razini povijesnog trga, što nam je bio dodatni motiv. Zbog neophodnih prometnih komunikacija živoga grada, ugostiteljske i turističke ponude, valjalo je postići neke kompromise, na što smo, budući da je to odstupalo od našeg projekta otvorenog trga, nevoljko pristali. Najveći je problem što radove treba izvesti u kratkim rokovima, između dvije sezone, na prostoru nekadašnjeg nasipanog prostora koji iskopan plavi za svake plime. Stoga se graditelji nalaze u velikoj stisci te se nadam da će uspjeti sve posložiti do zadanog roka, rekao nam je Nenad Fabijanić iz kojeg je puno ovakvih projekata.

Postavljanje instalacija

Na raskopanom gradilištu mogu se uglavnom vidjeti radnici koji rade na infrastrukturnim instalacijama. Vidljivo je da radove ometaju visoke plime, posebno izražene za južine, kada more kroz rastresito nasipano tlo plavi duboko iskopani središnji Trg Maršala Tita i susjedni Trg na mostu, preko kojeg se ide prema tržnici i uvali Valdibora s velikim parkiralištima.

- U sadašnjoj prvoj fazi najviše je posla jer prije popločavanja trga treba rekonstruirati cjelokupnu podzemnu infrastrukturu. Pojava morske vode

koja nam puni iskopani trg bila nam je poznata pa se ravnamo prema prognozama plima i oseka. U veljači su oscilacije manje, s izrazitim osekanima, pa ćemo to vrijeme maksimalno iskoristiti za infrastrukturne radove. Imamo i jaku ekipu za podvodne radove. Lani smo izgradili ribarsku luku u uvali Santa Marina kod Vabrige, što je zbog visokih naslaga mulja višestruko složeniji graditeljski poduhvat od ovoga na trgu. Zadovoljni smo suradnjom s konzervatorima iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, s kojima smo već riješili dokumentiranje temelja nekadašnjeg mosta. I pored svih poteškoća te kratkom roku za rekonstrukciju ovog dijela trga površine 2.700 »kvadrata« uvjereni smo da ćemo radove završiti do zadanog roka, kaže voditelj gradilišta na trgu arhitekt Goran Trivić.

U Gradu Rovinju, koji financira veći dio projekta, kažu da su zadovoljni što je rekonstrukcija trga krenula nakon silnih godina pripremanja. Zadovoljni su i tempom odvijanja radova i uvjereni da će uređenje dva trga biti dovršeno do kraja lipnja, kako je i ugovoreno s izvođačima.

- Ovo je zasigurno najveći projekt koji se radi u dva mandata aktualne gradske vlasti. Raduje nas da ćemo konačno dobiti uređen središnji trg

“U sadašnjoj prvoj fazi najviše je posla jer prije popločavanja trga treba rekonstruirati cjelokupnu podzemnu infrastrukturu. Pojava morske vode koja nam puni iskopani trg bila nam je poznata pa se ravnamo prema prognozama plima i oseka. U veljači su oscilacije manje, s izrazitim osekanima, pa ćemo to vrijeme maksimalno iskoristiti za infrastrukturne radove

Goran Trivić,
voditelj gradilišta

kakav naš grad i zaslužuje. Pripreme su trajale punih osam godina jer je trebalo uskladiti radove popločenja s investicijama svih uključenih javnih poduzeća kako bi se istovremeno obnovila infrastrukturna mreža u tom djelu zahvata. Nakon obnove gradskog sata, Balbijeve luka i fontane, vjerujem da će novo kameno popločenje doprinijeti još ljepšoj slici našeg grada, te će se savršeno stopiti s očuvanom jezgrom starogradskog poluotoka. Dotrajala asfaltna ploha koja je do donedavno sačinjavala glavni gradski trg zasigurno nije bila reprezentativna, niti estetski ugodna oku, te svi nestrpljivo iščekujemo kraj radova i novo ruho središta našega grada. Smatram kako je glavni trg oličenje grada, govori ne samo o njegovom identitetu već i brzi

Trg 1910. na kartolini

koju mu posvećujemo. Inače se projekt sastoji od četiri faze, radi čega ćemo i po dovršetku ovoga djela kroz slijedeće godine nastaviti s uređenjem okolnih prostora i sporednih trgova, rekao nam je gradonačelnik Marko Paliaga.

Sve po planu

- Do današnjeg dana izvedeni su pripremni radovi koji su uključivali zaštitu kulturnih dobara, skidanje postojeće kamene parterne površine te sortiranje ploča koje će se moći ponovno upotrijebiti. Uklanjanje dosadašnjih partnerskih slojeva izvelo na način da se rusila postojeća asfaltno-betonska kolnička konstrukcija uz prethodno strojno zasijecanje asfalta. Izvedeni su pažljivi ručni iskopi probnih rovova radi utvrđivanja stvarnog položaja postojećih podzemnih instalacija te zatim i strojni široki iskop tla uz uklanjanje

Trg 1914. na kartolini

mjestimične betonske zaštite ispod podne površine. Izvršen je i jedan dio građevinsko obrtničkih radova, te pojedini radovi na mreži javne vodoopskrbe, uz premoštenje vodovodne instalacije na lokaciji Trg na mostu. Trenutno se radi na tehničkom rješenju preslagivanja elektro i komunikacijskih instalacija. Rok završetka radova je 28. lipnja te bi, prema zadnjoj koordinaciji

s izvođačem, svi radovi trebali biti gotovi u ugovorenom roku. Svi su materijali odobreni i naručeni. Kameni materijal za popločenje priprema se u pazinskom Kamenu. Infrastruktura je uskladena te prema trenutnoj procjeni ne bi trebalo biti značajnih kašnjenja, izvijestila nas je Tanja Mišeta, gradska pročelnica odjela za komunalno gospodarstvo i izgradnju.

Trg koji zrcali povijesni i gospodarski razvoj Rovinja

Glavnina sadašnjeg Trga Maršala Tita formirana je sredinom prosperitetnog 18. stoljeća, kada je Rovinj dostigao vrhunac svog urbanog i ekonomskog procvata. Kao najjači kamenorezački, brodograđevni, ribarski i pomorski centar Istre, s velikom flotom trgovačkih jedrenjaka postao je glavnom lukom i ekonomskih središtem Istre. Prirodnim prirastom stanovništva, još više doseljavanjem, ne samo sa jugoistoka već i sa prostora Mletačke Republike, prosperitetni Rovinj je tada imao 15 tisuća žitelja, što ga je činilo najvećim gradom na istočnoj obali Jadrana od Trsta do Dubrovnika, s kojim je, kao i sa Venecijom, održavao žive trgovačke veze. Procvat grada odrazio se i na uobličavanje središnjeg trga ljevkastog oblika otvorenog prema pitoresknoj lučici Sv. Katarina. Od prve polovice 17. stoljeća, prestankom ratnih opasnosti i raznih boleština, između otoka na kojem je do tada bio Rovinj i obale nasipan je veliki prostor koji se kasnije pretvorio u glavni gradski trg. Kroz povijesne mijene trg je najprije za Venecije i Austrije nosio naziv Piazza della Riva. U doba Italije preimenovan je u Trg Vitorija Emanuelea III, a nakon

oslobođenja i priključenja Istre Hrvatskoj i Jugoslaviji dobio je sadašnji naziv Trg Maršala Tita.

Svojom elegancijom i ljepotom trgovom diskretno dominira toranj gradskog sata podignut gradinom 18. stoljeća, u koji je integriran složeni satni mehanizam prethodnog gradskog sata s kraja 18. stoljeća. Prilikom prve rekonstrukcije 1907. u njegovo je pročelje uzidan mletački lav u pokretu ulijevo iz 15. stoljeća, koji je do 1843. stajao na vanjskom pročelju tornja na mostu kojim se ulazilo u grad na otoku. Danas je gotovo nečitljiv njegov neuobičajeni slogan na latinskom u prijevodu »Krilatog evo lava, zemlje, mora i zvijezde grabi«. Na suprotnoj strani je art hotel Adriatic, prvi moderni rovinjski hotel otvoren krajem 1913. godine. S fasadnim neoklasicističkim elementima sagrađen je na mjestu gdje je ranije stajala jedna od obrambenih kula gradskih zidina. Uz hotel, u prostoru nekadašnje velike gradske lode, 1891. je otvorena prva gradska kavana Caffe Municipio. Do nje je povijesni Balbijeve luk te velebna zgrada Doma kulture sa neoklasicističkim pročeljem, sagrađena 1869. godine za potrebe Istarskog okružnog suda. U nastavku je

najljepša rovinjska palača Califfi, u kasno venecijanskom baroknom stilu, u kojoj se sada nalazi Muzej Grada Rovinja.

Na središtu trga nalazi se mala gradska fontana postavljena 1959. prigodom svečanog obilježavanja završetka izgradnje vodovodnog kraka Višnjana – Rovinjski. Autor fontane, ujedno i skulpture Dječaka s ribom, kojeg Rovinjci zovu Keko, po nadimku karizmatičnog gradonačelnika Milana Iskre koji je tada bio na čelu grada, bio je Milan Kocković, koji je neko vrijeme boravio i stvarao u Rovinju. Taj je kipar ujedno i autor spomenika postavljenog uz Mali mol, posvećenog antifašistu Antonu Bučkoviću, kojeg su nacisti objesili 10. listopada 1944. godine.

Na trg se nastavlja najstariji rovinjski gat Mali mol, koji dominira povijesnom lukom Sv. Katarina. Nakon izgrađene nove luke kod bolnice ova luka polako poprima svoj nekadašnji izgled jer su ovdje ostale privezane stare drvene brodice, među njima i ponosite batane, nekadašnje hraniteljice brojnih rovinjskih obitelji. Sa Malog mola polaze linijski brodovi za otoke Sv. Katarina i Sv. Andrija, poznatiji kao Crveni otok.

Dječak s ribom na fontani